

## Riktlinje för idéburet offentligt partnerskap (IOP)

### Bakgrund

Idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en avtalsform mellan en eller flera organisationer inom idéburen sektor med koppling till social ekonomi, och en eller flera offentliga aktörer som en kommun eller en region. IOP-modellen skapades av Forum, en intresseförening för organisationer med social inriktning. IOP bygger på samverkan och ett fördjupat partnerskap och kan användas när varken traditionella föreningsbidrag eller upphandling där en part betalar och beställer och en annan tar emot och utför, är helt tillämpligt.

### Syfte

Syftet med denna riktlinje är att ge vägledning för hur Marks kommun ska arbeta med idéburet offentligt partnerskap.

### Definitioner

#### *Idéburen organisation*

Idéburen organisation är ingen egen associationsform. Den används ofta som samlingsbegrepp för organisationer med olika associationsform som ideella föreningar, ekonomiska föreningar, stiftelser, trossamfund och aktiebolag med begränsad vinstutdelning. Idéburna organisationer kännetecknas av att de

- Syftar till att främja ett värde eller en idé
- Inte syftar till direkta privata ekonomiska vinster
- Gynnar allmän- eller medlemsintresset
- Inte är en del av stat och kommun.

#### *Idéburet offentligt partnerskap*

IOP innebär att en offentlig aktör samverkar med en idéburen organisation om en specifik verksamhet i vilken den offentliga aktören/kommunen har intressen. Samverkan sker genom en särskild överenskommelse, så kallat IOP-avtal.

### IOP-avtal i Marks kommun

Marks kommun är positiv till att teckna IOP-avtal med idéburna organisationer. Verksamheten i IOP-avtal ska vara bidragande till den allmänna samhällsnyttan. Detta kan exempelvis handla om stödinsatser för utsatta grupper i samhället. IOP-avtal kan användas inom såväl ny som pågående verksamhet, men förutsätter dialog och formellt avtal mellan parterna.

Verksamheten i IOP-avtal får gärna avses att drivas under en längre tid och vara ett led i att förverkliga ett politiskt program eller plan, där de idéburna organisationerna särskilt nämns.

<b>Dokumenttyp</b> Riktlinje	<b>Fastställd av</b> Kommunstyrelsen	<b>Beslutsdatum</b> 2023-05-24, § 79	<b>Giltig till</b> Tills vidare, ses över vart fjärde år
<b>Dokumentansvarig</b> 1:e kommunjurist	<b>Gäller för</b> Marks kommun	<b>Granskad/ reviderad</b>	<b>Diariennr.</b> KS 2023-155

### Juridiska förutsättningar för IOP

Det är av vikt att de juridiska förutsättningarna finns för IOP. Varje IOP-avtal ska kontrolleras mot kommunallagen, lagen om offentlig upphandling och EU:s statsstödsregler.

- Det måste vara ett område som är kompetensenligt enligt kommunallagen.
- Det får inte finnas en konkurrensutsatt ekonomisk marknad som hindras eller åsidosätts på grund av att ett IOP-avtal inrättas.
- Ekonomiskt stöd som kommunen bidrar med får inte anses vara ett otillåtet statsstöd.

Vilken verksamhet en kommun får bedriva, det vill säga vad som är kompetensenligt, regleras genom 2 kap. 1 - 2 §§ kommunallagen och rättspraxis.

När en kommun köper tjänster ska det ske på sådant sätt att kommunen följer lagen om offentlig upphandling. Det innebär att kommunen i de flesta fall har att annonsera sin avsikt att köpa en tjänst, fastställa villkoren i upphandlingsdokument och teckna avtal med vinnande leverantör i enlighet med den genomförda upphandlingen. IOP kan tecknas när köp inte behöver ske på sådant sätt som anges i lagen om offentlig upphandling.

Reglerna om statsstöd är för att förhindra överkompensation från det offentliga och konkurrensnedvridning, som påverkar handeln mellan EU:s medlemsstater. Stöd förutsätts inte påverka handeln inom EU om stödet är av mindre betydelse och understiger 200 000 euro under en period om tre år. Beloppet avser vad en stödmottagare får totalt av offentliga medel och kommunen har därför att undersöka detta. Statsstödsreglerna medger att stöd ges i vissa fall, bland annat för vissa sociala tjänster av allmänt intresse, och det behöver kontrolleras i varje enskilt fall.

Vid varje IOP har kommunen att ta ställning till om ett partnerskap är förenligt med den kommunala kompetensen, lagen om offentlig upphandling och EU:s statsstödsregler.

### Förutsättningar för att en organisation ska kunna ingå partnerskap

- Organisationen har en lokal förankring och vänder sig till invånarna i Marks kommun.
- Organisationen är uppbyggd och fungerar enligt demokratiska principer samt tar ställning för demokrati, mångfald och samhällsnytta.
- Verksamheten ska vara drogfri och organisationen får inte bedriva verksamhet som främjar våld, alkohol eller andra droger.
- Organisationens verksamhet får inte leda till diskriminering enligt någon av de diskrimineringsgrunder som anges i gällande diskrimineringslag.
- Organisationen får inte ha skatteskulder.

## Uppföljning och insyn

Kommunen och den idéburna organisationen ska ha en regelbunden uppföljning och dialog kring hur verksamheten fortskrider och hur fortsatt samverkan bör utformas.

Vid IOP och tecknande av avtal med idéburna organisationer ska beaktas det av kommunfullmäktige fastställda programmet för uppföljning och insyn av verksamheter som utförs av privata utförare.

## IOP-avtalets innehåll

IOP-avtalet definierar vad ingånget partnerskap gäller och vilken verksamhet som ska bedrivas. Den aktuella samhällsutmaningen behöver anges samt syftet med partnerskapet och vilket/vilka mål som ska uppnås. Avtalet ska reglera rollfördelning och ansvarsfördelning, vilka resurser respektive part ska bidra med, hur länge avtalet ska gälla, hur eventuella tvister ska lösas, hur löpande avstämningar och återredovisning ska gå till inom ramen för partnerskapet samt innehålla en beskrivning av värdegrunden för partnerskapet.

## Arbetsform och beslutsgång

IOP sker företrädesvis på initiativ av idéburen organisation och inte i form av beställning från kommunen. Nämnderna ansvarar utifrån samhällsutmaningarna för att bjuda in till medskapande idémöten.

IOP-avtal i Marks kommun beslutas av ansvarig nämnd för den fråga det gäller. Nämnderna ska i samband med årsbokslut rapportera till kommunstyrelsen om vilka IOP-avtal som upprättats hos nämnderna.

Verksamheten ska inte detaljregleras av kommunen.

En styrgrupp utses mellan parterna för regelbunden avstämning.

Avtalet finansieras av båda sidor i partnerskapet men det behöver inte vara i form av pengar. Andra resurser som tid, volontärinsatser, tillgång till fastigheter och kunskap etc. kan ingå partnerskapet som ett mervärde.

---